

Doel programma Nu Niet Zwanger

Ongeplande en ongewenste zwangerschappen voorkomen bij mensen met complexe problematiek, waarbij een zwangerschap hun dagelijks leven eerder verder ontwricht dan goed doet. Indien gewenst wordt de kinderwens vrijwillig en gemotiveerd uitgesteld. Het is belangrijk om te realiseren dat de kinderwens niet afgepakt wordt.

De doelgroep waar programma zich op richt is al in beeld bij veelal diverse hulpverleningsinstellingen. Het is daarom van belang dat de betrokken hulpverleners de bewustwording, verantwoordelijkheid en vaardigheden rondom het bespreekbaar maken van het onderwerp vergroten.

Uitgangspunten Nu Niet Zwanger

Interventie Nu Niet Zwanger

- Het is een **preventief en vrijwillig** programma, er is geen sprake van dwang en drang.
- Inzet van Nu Niet Zwanger is het vergroten van de **empowerment** van de kwetsbare (potentiële) ouders. Het programma ondersteunt de doelgroep door aan te sluiten bij, te luisteren naar en de mogelijkheden, keuzes en consequenties van de kinderwens, zwangerschap en anticonceptie uit te leggen. Op deze wijze kunnen kwetsbare (potentiële) ouders regie nemen op hun eigen kinderwens en een weloverwogen keuze maken. Een mens kan **zelf beschikken** als hij/zij voldoende kennis heeft.
- Nu Niet Zwanger is gericht op **maatwerk**: het bieden van zorg op maat, waarbij uitzonderingen op de regels mogelijk moeten zijn.
- Het programma wordt bij voorkeur uitgevoerd door de **professional** die al betrokken is bij de kwetsbare (potentiële) ouder. Te denken valt aan professionals die werkzaam zijn in de verslavingszorg, GGZ, verstandelijk gehandicaptenzorg, vrouwenhulpverlening, GGD, reclassering, wijkteams, MEE, dak- en thuislozenzorg, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdzorg, welzijnszorg, maatschappelijk werk, Veilig Thuis, huisartsen, verloskundigen en/of gynaecologen.
- We maken een onderscheid in professionals die kwetsbare (potentiële) ouders signaleren en doorgeleiden en professionals die het gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie met de doelgroep voeren. Allen worden bewust gemaakt op dit thema en hen wordt geleerd verantwoordelijkheid te nemen op dit gebied en het gesprek over kinderwens aan te gaan.
- De professional die het gesprek aangaat investeert in de **persoonlijke relatie**, sluit aan bij de leefwereld van de klant zodat duidelijk wordt of er een kinderwens is en hoe gedacht wordt over anticonceptie. Vanuit de relatie kan er maatwerk worden geboden.
- Het betrekken van een eventuele **partner** bij het gesprek is heel belangrijk.

- Behalve een gesprek is er [praktische ondersteuning](#).
- Indien gekozen wordt voor anticonceptie zal dit altijd gaan in overleg met de [reguliere somatische keten](#) van huisartsen, GGD-artsen, verloskundigen en/of gynaecologen. Indien de klant dit wenst worden zij (of hij) begeleid totdat de anticonceptie gerealiseerd is.

Toegangscriteria voor Nu Niet Zwanger

Doelgroep programma Nu Niet Zwanger

Kwetsbare mannen en vrouwen in de vruchtbare leeftijd met (vaak) een combinatie van:

- Opeenstapeling van problemen en beperkingen (multi-problematiek met een combinatie van bijvoorbeeld ernstige psychiatrische problematiek, verstandelijke beperking, verslaving, dakloosheid, schulden, loverboyproblematiek, illegaliteit etc);
- Gebrek aan zelfredzaamheid en zelf herstellend vermogen;
- Tekortschietende hulp van zorg en omgeving;
- Vanwege complexe problematiek (vrijwel) altijd reeds in beeld bij diverse organisaties.

Kwaliteitseisen Nu Niet Zwanger

Organisatie van het programma Nu Niet Zwanger

- De landelijke uitrol van het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) wordt vanuit [GGD GHOR Nederland](#) gecoördineerd door een programmteam in samenwerking met kenniscentrum [Rutgers](#).
- Naast een [Stuurgroep](#) is ook een [Raad van Advies](#) ingesteld. Deze laatste geeft het landelijke programma NNZ gevraagd en ongevraagd advies. Het advies strekt zich uit over de doelstelling van het programma NNZ, de invulling van het programma, de maatschappelijke, juridische en ethische dilemma's alsmede de bevordering, ontwikkeling en implementatie van het programma, in de ruimste zin van het woord.
- Het landelijke programmteam zorgt voor het doorontwikkelen van het programma, waarvoor Tranzo [effectiviteitsonderzoek](#) uitvoert (gefinancierd door ZON MW).
- [Integriteit](#) is een belangrijke kernwaarde van het programma. De aanvraag van het Trimbos-instituut bij ZONMW om onderzoek te doen naar de ethische aspecten die hulpverleners ervaren sluit hier volledig bij aan.

Inhoud van het programma Nu Niet Zwanger

- Programma is preventief, overdraagbaar en consistent. De methodiek van het programma is beschreven. Deze is op basis van onderzoek naar de werkzame bestanddelen van het programma en [best practice](#) in Tilburg, Rotterdam en Nijmegen tot stand gekomen.
- Het landelijke programmateam Nu Niet Zwanger zorgt voor de [methodiekbewaking](#). Het team ondersteunt hierbij de regio's bij het uitrollen van het programma (in de vorm van intervisie, moreel beraad, refereerbijeenkomsten, publicaties, etc.).
- Voor het waarborgen van de kwaliteit van het programma zijn er vanuit het programmateam Nu Niet Zwanger [landelijke kwartiermakers](#) beschikbaar. Deze zijn inhoudelijk deskundig op dit terrein en ondersteunen de regio's praktisch bij het opstarten van het programma. De kwartiermaker zorgt dat het programma op maat wordt gemaakt door aan te sluiten bij de bestaande netwerken in de gemeente/regio.
- [Intensieve samenwerking](#) tussen regionale ketenpartners die kwetsbare (potentiële) ouders in beeld hebben is een belangrijk onderdeel van het succes voor het programma. Daarnaast is het belangrijk dat er goede samenwerking met duidelijke afspraken zijn met de regionale ketenpartners in de sociaal-medische zorg die een rol spelen in het voorschrijven of plaatsen van de anticonceptie (huisartsen, GGD-artsen, gynaecologen, verloskundigen).
- Professionals die gesprekken voeren met de doelgroep en werkzaam zijn bij diverse hulpverleningsinstellingen worden middels een [scholing](#) en [e-learning](#) getraind in de methodiek van Nu Niet Zwanger. Deze is gezamenlijk met Rutgers ontwikkeld. Rutgers draagt zorg voor het bewaken van de kwaliteit van de scholing.
- Professionals voeren deze gesprekken binnen hun [reguliere werkzaamheden](#). Hierbij gelden ook de reguliere kwaliteitskaders van de instelling en de individuele beroepscode voor de professionals.
- [Complexe casuïstiek](#) kan binnen de regio opgeschaald worden of indien nodig worden opgeschaald naar het landelijk programmateam Nu Niet Zwanger.